

Một mẫu truyện cổ tích

Xưa có một trò nghèo, hàng ngày cắp sách cước bộ đến trường làng xa, giọc đường thường ngồi nghỉ dưới bóng mát cây gạo gần cổng chùa. Một buổi nắng gắt, trên đường về nhà, chàng ghé vào chùa xin nước uống, bỗng gặp một thôn nữ xinh đẹp đang ngắt những cành huệ trắng để cúng Phật. Cảnh chùa thanh tịnh, cây cao bóng mát, hoa tươi thơm ngát, làm cho thư sinh cảm thấy cô thôn nữ hái hoa nhan sắc càng tuyệt vời, muốn làm quen, bèn hát thử:

Người đâu gặp gỡ làm chi

Trăm năm biết có duyên gì hay không.

Thôn nữ không trả lời thẳng, nhưng cất giọng hát chơi:

Em như hoa gạo trên cây

Anh như một đám cỏ may giữa đường

Biết rằng thôn nữ chọc khinh mình, nhưng cũng phục người đẹp, giọng hát trong, xuất khẩu thành chương, cậu học trò bèn đáp:

Một mai Trời chuyển gió rung

Hoa gạo bay xuống năm cùng cỏ may

Rồi chàng thủng thẳng cước bộ về nhà, còn nàng lẳng lặng vào chùa. Hai người khó còn có dịp gặp lại nhau nữa. Chàng chăm lo dùi mài kinh sử không nghĩ đến chuyện ong bướm. Nàng vẫn ở chùa hầu hạ sẵn sóc Sư Bà, ghi nhớ những lời gi dạy bảo.

Cha mẹ nàng đã khuất bóng từ lâu, lúc nàng còn thơ ấu. Sư Bà có lòng nhân từ đem về nuôi. Nhờ sự dưỡng dục chu đáo của Sư Bà, cô thôn nữ khôn lớn lên, văn thơ, ngôn hạnh, ít ai bì.

Ngày tháng trôi qua, đã 6 năm rồi, đôi trai tài gái sắc không còn nhớ đến buổi gặp gỡ ngắn ngủi ngày xưa.

Nay chàng đã công thành danh toại, cỡi ngựa về làng, vinh quy bái tổ. Trong vùng có nhiều phú gia đánh tiếng muốn gả con gái cho vị tân khoa. Nhưng chàng vẫn chưa định ướm nơi nào. Một đêm, lúc ngủ say xưa, chàng bỗng văng vẳng nghe tiếng nói trong giấc mộng:

Gạo - Cây Gạo - Hoa Gạo

Bách niên giai lão

Thức dậy, chàng nhớ lại những câu hát đối đáp giữa nàng thôn nữ và chàng khi xưa, lúc ghé vào chùa xin nước uống.

Sáng hôm sau, chàng bèn đến vắng cảnh chùa, vào lễ Phật, có thâm ý tìm người xưa. Chàng vui mừng thấy cô thôn nữ vẫn còn hái hoa, mùi hoa huệ càng thơm ngát.

Trở về nhà, kể lại chuyện sáu năm về trước, và tiếng nói trong giấc mộng, thưa xin cha mẹ đến giạm hỏi cô thôn nữ.

Được sự chấp thuận của Sư Bà, cô thôn nữ cũng vui mừng ưng thuận được kết duyên với người xứng đáng.

Dày công dưỡng dục cô thôn nữ, nay lại được dịp tác thành cho người khoa bảng, Sư Bà rất hài lòng, và vịnh mừng mấy câu:

Cỏ nhớ đất cứng, em chân tựa

Hoa được mưa chan, mím miệng cười

*Cỏ ướm lòng hoa, hoa đợi cỏ
Ba sinh âu hãn cũng duyên trời.*

và nói tiếp "Ai ngờ chốn am thanh, cảnh vắng này, lại có được dâu thảo rể hiền, tài sắc sánh đôi".

Cô thôn nữ, trong niềm vui sướng, nhớ công ơn Sư Bà bèn thưa: "Bạch Thầy, nhờ công ơn nuôi nấng gi dạy dỗ cho con nên người, nên Trời chuyển gió rung cây, chúng con mới được hội ngộ ngày nay".

NMH